

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 615914 23 Rev
Sarajevo, 07.03.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Emine Hulusija, kao predsjednice vijeća, dr.sc. Danice Šain i Zlate Džafić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. S. R., Ul...., S., 2. S. R.1, Ul...., S., 3. Z.M., Ul., S, i 4. S.K., Ul...., S., koje zastupa punomoćnik Enes Džafić, advokat iz Sarajeva, Ul. Koševo broj 13, protiv tužene Općine Stari Grad Sarajevo, Ul. Zelenih Beretki broj 4, Sarajevo, koju zastupa Pravobranilaštvo Općine Stari Grad Sarajevo, radi naplate potraživanja iz radnog odnosa, v.s. 14.400,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 615914 18 Rsž od 14.09.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj 07.03.2024. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se dopušta i usvaja, obje nižestepene presude preinačavaju i usvaja tužbeni zahtjev tužitelja, koji glasi:

„Nalaže se tuženoj da tužitelju R. S.isplati iznos od 3.783,15 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.

Nalaže se tuženoj da tužiteljici R. S.1 isplati iznos od 3.719,67 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.

Nalaže se tuženoj da tužiteljici M. Z. isplati iznos od 3.774,05 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.

Nalaže se tuženoj da tužitelju K. S. isplati iznos od 3.783,76 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.“

Tužena je dužna tužiteljima naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.976,33 KM, u roku od 30 dana.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 615914 16 Rs od 14.09.2018. godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja, koji glasi:

„Nalaže se tuženoj da tužitelju R. S. isplati iznos od 3.783,15 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.

Nalaže se tuženoj da tužiteljici R. S.1 isplati iznos od 3.719,67 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.

Nalaže se tuženoj da tužiteljici M. Z. isplati iznos od 3.774,05 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.

Nalaže se tuženoj da tužitelju K. S. isplati iznos od 3.783,76 KM po Sporazumu stranaka o izmirenju duga, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe, pa do isplate.“

II – Obavezani su tužitelji da tuženoj naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 2.520,00 KM i to u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti presude, dok je u iznosu preko dosuđenog, a do potraživanog, zahtjev tužene za naknadu troškova parničnog postupka odbijen kao neosnovan.

III – Odbijen je zahtjev tužitelja da se tužena obaveže da im naknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 4.257,56 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 615914 18 Rsž od 14.09.2023. godine žalba tužitelja je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je kao neosnovan zahtjev tužene za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Protiv drugostepene presude tužitelji su blagovremeno izjavili reviziju zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se ista dopusti prema odredbi člana 237. stav 3., 4. i 5. ZPP i usvoji, nižestepene presude preinače i udovolji tužbenom zahtjevu u cijelosti, uz naknadu troškova parničnog postupka, uključujući i trošak revizijskog postupka.

Nije podnesen odgovor na reviziju.

Prema odredbi člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP) revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravomoćne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM.

Tužitelji su u ovom sporu formalni suparničari (član 362. stav 1. tač. 2. ZPP), procesni položaj svakog od njih je samostalan, pa se pravo na izjavljivanje revizije za svakog tužitelja cijeni odvojeno. Pobijani dio drugostepene presude za prvotužitelja R.S iznosi 3.783,15 KM, drugotužiteljicu R.S.1 – 3.719,67 KM, trećetužiteljicu M.Z.– 3.774,05 KM i četvrtotužitelja K.S.– 3.783,76 KM, dakle, ni za jedno od njih ne prelazi vrijednosni cenzus od 30.000,00 KM pa revizija tužitelja, prema odredbi člana 237. stav 2. ZPP, nije dozvoljena.

Prema odredbi člana 237. stav 3. ZPP izuzetno, Vrhovni sud Federacije može dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Prema odredbi član 237. stav 4. ZPP, u slučajevima u kojima revizija nije dozvoljena prema odredbi stava 2. ovog člana, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostepene presude ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalno-pravnog ili procesno-pravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a naročito u slučajevima navedenim u tačkama 1. do 3. tog stava, a stavom 5. je propisano da u

¹ „Službene novine F BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06, 98/15

reviziji iz stava 3. ovog člana stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Tužitelji su podnijeli reviziju pozivom na odredbu člana 237. stav 3, 4. i 5. ZPP, prema kojoj Vrhovni sud Federacije može izuzetno dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima i ako odluka o sporu zavisi od rješenja pravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

U tom smislu postavili su sljedeća pravna pitanja:

- Da li se Sporazum potpisan između radnika i poslodavca, sa tačno utvrđenim novčanim dugom, preciziranim novčanim iznosima, čija je isplata djelimično izvršena, može smatrati priznanjem duga?
- Dosljedno tome, da li je poslodavac obavezan isplatiti ostatak duga po Sporazumu, iako je naknadno otpao pravni osnov, ograničena je primjena važnosti granskog kolektivnog ugovora?

Iznoseći razloge zbog kojih bi, po njihovom shvatanju, bilo važno da Vrhovni sud odgovori na ova pravna pitanja, revidenti navode da je različita sudska praksa nižestepenih sudova po ovom pitanju, a da se revizije odbacuju i u slučaju prihvatanja i u slučaju odbijanja tužbenog zahtjeva (npr., rješenja Vrhovnog suda Federacije BiH: broj: 65 0 Rs 616666 22 Rev od 17.02.2022. godine, broj: 65 0 Rs 311693 15 Rev od 30.03.2018. godine, broj: 65 0 Rs 315283 19 Rev od 26.11.2019. godine), te da je potrebno zauzeti stav o tome kako bi se omogućilo jednako postupanje i ujednačila sudska praksa.

Ovaj sud cijeni da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za dopustivost revizije iz odredbe člana 237. st. 3. i 4. ZPP, budući da revidenti postavljaju pravno pitanje od kojeg zavisi ishod spora u ovoj pravnoj stvari, a o navedenom spornom pravnom pitanju Vrhovni sud FBiH nije konačno izrazio svoje shvatanje.

S obzirom na navedeno, ovaj revizijski sud je dopustio razmatranje revizije ocjenivši da je odlučivanje o istoj od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima i da je pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

U povodu ove revizije iz člana 237. stav 3. ZPP ovaj sud je ispitao pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo, uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose (član 241. stav 2. ZPP).

Predmet ovog spora, u fazi revizionog postupka, je zahtjev tužitelja za isplatu potraživanja iz radnog odnosa, nenaplaćenih razlika za topli obrok za vremenski period od 2009. do 2012. godine, te razlike regresa za 2009., 2010., 2011. i 2012. godinu. Tužitelji potražuju novčane iznose o kojima je odlučeno prvostepenom presudom, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

U prvostepenom postupku je utvrđeno da se tužena Sporazumom o izmirenju duga zaključenim dana 28.11.2013. godine obavezala isplatiti tužiteljima neisplaćene razlike za topli obrok za vremenski period od 2009 do 2012 godine, kao i razliku naknade za regres za 2009., 2010., 2011. i 2012 godinu u 48 rata, a prva rata da će se isplatiti nakon usvajanja budžeta za 2014. godinu. Sporazumom je predviđeno da obračun ovog potraživanja tužena izvrši u skladu sa članom 31. i 32. Kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u organima uprave i sudske vlasti u FBiH² (u daljem tekstu KU). Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je Odlukom od 30.07.2014. godine utvrdio da tužena iz ove pravne stvari nije u obavezi primjenjivati KU (član 31. i 32. KU), a na kojem aktu je i zasnovan zaključeni Sporazum. Općina Stari Grad Sarajevo Općinsko vijeće je Zaključkom broj: 02-49-456/14 od 30.10.2014. godine, koji je stupio na snagu danom donošenja, zadužila Općinskog načelnika da putem Službe za finansije, u skladu sa zaključenim Sporazumom, iz za to predviđenih budžetskih sredstava sa ekonomskog koda 614 800, izvrši obračun i isplatu novčanih sredstava po osnovu razlike toplog obroka i regresa kako za mjesec oktobar 2014. godine, tako i sve dok je navedeni sporazum na snazi.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtjev tužitelja pozivajući se na odluku Ustavnog suda Federacije BiH broj: 56/13 od 03.07.2014. godine, prema kojoj tužena nije u obavezi primjenjivati KU (odnosi se i na član 31. i 32. KU) zbog toga što je Odlukom utvrđeno da je Kanton Sarajevo, dajući prethodnu saglasnost na tekst zaključenog Ugovora, povrijedio pravo na lokalnu samoupravu, a osim toga da je i Sporazum raskinut od strane tužene dana 24.08.2014. godine.

Prema ocjeni ovog suda odluka drugostepenog suda, kojom je potvrđena prvostepena presuda o odbijanju tužbenog zahtjeva tužitelja, nije pravilno i zakonito donesena.

Osnovano tužitelji ukazuju u reviziji da su se predmetnim sporazumom odrekli potraživanja, koja se odnose na razliku plaća za period od 2009. – 2012. godine, ali da postoji obaveza prema Sporazumu od 28.11.2013. godine da im tužena isplati regres i topli obrok za period od 2009. -2012. godine. Sporazum je zaključen između Općine Stari Grad Sarajevo i Samostalnog sindikata državnih službenika i namještenika u organima uprave sudske vlasti u FBiH, nakon prethodno potpisane izjave tužitelja da se slažu sa takvim sporazumom.

Nižestepeni sudovi su zaključili da, pošto je Sporazum raskinut 20.08.2014. godine, a da prema odluci Ustavnog suda Federacije BiH ne postoji obaveza tužene za isplatu traženih iznosa tužiteljima, njihov zahtjev nije osnovan.

Naprotiv, prema odluci Ustavnog suda FBiH primjena KU nije obavezna od strane poslodavca, što znači da samim tim nije i isključena. Osim toga, prema Zaključku tužene od 30.10.2014. godine, zadužen je Općinski načelnik da putem Službe za finansije iz budžeta 2014. godine izvrši obračun i isplatu toplog obroka i regresa za oktobar 2014. i sve dok je navedeni sporazum na snazi.

Samim tim je prihvaćena od strane poslodavca – tužene isplata dužnih iznosa tužiteljima bez obzira što primjena KU, prema odluci Ustavnog suda FBiH, nije obavezna.

Sporazumom od 28.11.2013. godine (član 3. stav 2.) je određeno da će se prva rata razlike za topli obrok i regres isplatiti nakon usvajanja budžeta za 2014. godinu. Ako je Sporazumom ugovoreno da će se isplata tražene naknade toplog obroka i regresa izvršiti nakon

² „Službene novine FBiH“, broj: 23/00 i 50/00

usvajanja budžeta 2014. godine i postoji Zaključak tužene o izvršenju obračuna i isplate tih novčanih sredstava, ne može se prihvatiti da su tužitelji izuzeti od realizacije tih svojih prava argumentom da je donesena Ustavna odluka 03.07.2014. godine, po kojoj tužena nije u obavezi primjenjivati navedene odredbe predmetnog KU. Dakle, nije isključena mogućnost primjene KU od strane tužene zbog donesene Ustavne odluke 03.07.2014. godine i njene objave nakon zaključenja Sporazuma iz 2013. godine, ni u smislu kako se drugostepeni sud pozvao na presudu Okružnog suda u Banja Luci broj: 11 0 U 000366 08 U od 24.10.2008. godine, navodeći da akti prestaju da važe i ne mogu se primjenjivati na odnose koji su nastali prije objavljivanja odluke suda ako do toga dana nisu pravosnažno riješeni.

U konkretnoj situaciji Zaključkom tužene, donesenim nakon donošenja i objavljivanja odluke Ustavnog suda, potvrđuje se realizacija isplate razlike toplog obroka i regresa iz budžeta 2014. godine, kako je Sporazumom ugovoreno.

Nema osnova za suprotno odlučivanje ni u argumentu datom u smislu da je Sporazum raskinut 24.08.2014. godine, jer dostavljanje obavijesti Sindikatu nije imalo za posljedicu raskid Sporazuma. Tužena nije mogla jednostrano prestati ispunjavati svoju obavezu isplate duga. Imala je mogućnost da traži raskid Sporazuma na način i pod uslovima propisanim zakonom ili njegovo poništenje zbog mana volje, što nije učinila, pa je Sporazum i dalje na snazi. To je potvrdila i sama tužena time što je Zaključkom odredila izvršenje isplate razlike naknade toplog obroka i regresa iz budžeta 2014. godine.

Praviti razliku između tužitelja i ostalih zaposlenika na koje bi se predmetni zaključak odnosio, značilo bi nejednako postupanje odnosno dovođenje tužitelja u nejednak položaj, što bi predstavljalo pretjeran teret za njih.

U vezi s tim i različitost postupanja u smislu postojanja drugačijih odluka nižestepenih sudova (prihvatanja ili odbijanja tužbenih zahtjeva) u istim činjeničnim i pravnim situacijama je rezultiralo potrebom prihvatanja stava u ovoj revizionoj odluci prema kojem u situaciji kada nije obavezna primjena KU, a sam poslodavac kasnije zadrži njegovu primjenu Zaključkom o obračunu i isplati sredstava po ranije zaključenom Sporazumu donesenom u skladu sa članom 31. i 32. KU, to ukazuje na osnovanost tužbenog zahtjeva tužitelja koji je usvojen prema nalazu vještaka ekonomske struke, ocijenjenim stručnim i objektivnim od strane nižestepenog suda.

Nema uticaja na rješenje ove pravne stvari, ni okolnost da tužitelji lično nisu potpisali Sporazum iz 2013. godine, jer se isti primjenjuje na zaposlenike koji su potpisali izjavu da prihvataju uslove iz Sporazuma, da se odriču potraživanja koja se odnose na razliku plaća za period od 2009. - 2012. godine, za koji period u ovom sporu traže naknadu za topli obrok i regres, a to su učinili tužitelji.

Slijedom izloženog, primjenom odredbe člana 250. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Tužiteljima su dosuđeni troškovi parničnog postupka, primjenom odredbi člana 386. stav 1., 397. stav 2. ZPP i u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federaciji BiH³, a odnose se na troškove prvostepenog postupka u iznosu od 4.257,56 KM, sastava žalbe u iznosu od 1.235,80 KM i sastava revizije u iznosu od 1.482,97 KM, ukupno 6.976,33 KM.

³ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/04 i 24/04

Predsjednica vijeća
Emina Hulusija, s.r.